
Laureátky

Od vyhlášení a udělení první Ceny Milady Paulové v roce 2009 bylo oceněno již jedenáct významných žen, které se zasloužily o rozvoj a popularizaci svých vědeckých oborů. V každém roce byla cena spojena s jinou oblastí badatelského zájmu, aby vhodně reagovala na aktuální řešená témata tuzemské, evropské i světové vědy, stejně jako různé společenské problémy.

2009

První laureátkou Ceny Milady Paulové se stala profesorka Milena Rychnovská (*1928), která cenu obdržela v oboru ekologie a trvale udržitelného rozvoje. Profesorka Rychnovská dříve vedla ekologické oddělení Botanického ústavu ČSAV v Brně a koordinovala projekt o lučních ekosystémech v rámci Mezinárodního biologického programu a programu Člověk a biosféra. Pedagogicky byla aktivní na Palackého univerzitě v Olomouci. Porota ocenila mezioborovost její vědecké a akademické činnosti, stejně jako snahu o překonávání genderových rozdílů.

2010

Ocenění za tento rok získala Ing. Dr. Růžena Vintrová (1929-2013) v oblasti ekonomie. Komise ocenila tuto významnou českou ekonomku především za její výzkumy zabývající se makroekonomickými analýzami. Jako mimořádně aktuální se ukázal být její přínos pro poznání souvislostí makroekonomické stability a ekonomického růstu, a to zejména na příkladu sblížování české ekonomiky a ekonomik států EU. Ekonomická oblast se ukázala být velmi důležitou v souvislosti s globální hospodářskou krizí, která akcentovala negativní dopady chování finančních institucí na celou společnost a posunula do popředí jejich odpovědnosti vůči společnosti a životnímu prostředí. V tomto ohledu byla doceněna témata, jimiž se laureátka blíže zabývala, tj. např. ekonomický rozvoj v souvislosti s fungováním sociálního státu.

2011

V roce 2011 byla Cena Milady Paulové udělena v oboru chemie, a to v souvislosti s iniciativou OSN, která vyhlásila právě tento rok rokem chemie, aby podtrhla důležitost tohoto oboru pro společnost a ochranu životního prostředí. Z osmi nominovaných žen byla odbornou komisí zvolena laureátkou profesorka Ing. Kateřina Demnerová (*1947) z Vysoké školy chemicko-technologické. Jako vedoucí ústavu biochemie a mikrobiologie se zabývá velmi aktuální otázkou potravinářské a environmentální mikrobiologie. Celkově byl oceněn její vědecký přínos ke snaze napomoci účinně řešit problémy znečištění životního prostředí a také podpora mladých žen – vědkyň, které se snaží spojit svoji akademickou kariéru s péčí o děti a rodinu.

2012

V roce 2012 byla Cena Milady Paulové udělena v oblasti historických věd, a to historičce se zaměřením na církevní středověké dějiny, profesorce Zdeňce Hledíkové (1938-2018). Komise chtěla ocenit fundovanou vědeckou práci v oblasti, která byla blízka pedagogicko-výzkumnému působení historičky a byzantoložky Milady Paulové. Laureátka patřila mezi mimořádné ženy, které musely překonávat obtíže dané mj. i jejím náboženským smýšlením, přesto se dokázaly prosadit a zanechaly trvalý vědecký i lidský odkaz. Laureátka vedle pedagogického a akademického působení na Filozofické a Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy vedla od roku 1994 mnoho let Český historický ústav v Římě a v roce 2010 teprve jako druhá česká žena obdržela prestižní Řád sv. Řehoře Velikého, který patří mezi pět vyznamenání, která uděluje papež.

2013

V roce 2013 byla Cena Milady Paulové udělena v oblasti farmakologie a toxikologie jakožto připomínka sta let od narození jedné ze zakladatelek československé farmakologie profesorky Heleny Raškové. Laureátkou ceny se stala profesorka Alexandra Šulcová (*1945) ze Středoevropského technologického ústavu CEITEC při Masarykově univerzitě v Brně. Komise ocenila její výzkumnou práci, která se zabývá zejména behaviorální farmakologií, psychofarmakologií a mechanismy účinků látek vyvolávajících závislost, například tím, co způsobuje pervitin a jaké jsou mechanismy jeho účinků. Důležitý byl především společenský rozměr výzkumu spojený s hledáním cesty, jak pomoci při zbavování se závislosti na návykových látkách.

2014

V roce 2014 byla Cena Milady Paulové udělena v oblasti stavebního inženýrství a architektury s cílem upozornit na výročí sta let od okamžiku, kdy zahájila své studium pozdější první absolventka architektury Milada Pavlíková. Výběr

oblasti ocenění měl současně vyzdvihnout stále aktuálnější zájem společnosti o témata spojená s utvářením a kultivací veřejného prostoru, a mj. motivovat dívky ke studiu technických oborů. Laureátkou se stala tehdejší děkanka Fakulty stavební ČVUT profesorka Alena Kohoutková (*1953), významná odbornice v oboru betonových a zděných konstrukcí.

2015

V roce 2015 se Cena Milady Paulové udělovala v oblasti věd o fyzice a astronomii a připomínala osobnosti americké astronomky Cecilie Payne-Gaposchkin, mj. první ženy, která vedla na Harvardově univerzitě katedru (astronomie), a české fyzičky Adély Kochanovské, jedné se zakladatelek československé rentgenografie. Za svůj celoživotní přínos cenu převzala jaderná fyzička dr. Alice Valkárová (*1947), všestranná a společensky angažovaná výzkumnice, jejímž hlavním odborným zájmem je částicová fyzika. Laureátka byla mj. dlouholetou předsedkyní České fyzikální společnosti (2006–2014) a členkou předsednictva výboru Jednoty českých matematiků a fyziků.

2016

V roce 2016 se Cena Milady Paulové udělovala v zemědělských vědách, a to v souvislosti s Mezinárodním rokem luštěnin, který vyhlásilo Valné shromáždění OSN s cílem zviditelnit pozitivní přínos těchto zemědělských plodin. V roce 2016 navíc uplynulo 95 let o chvíle, kdy v oboru zemědělských věd absolvovaly na české univerzitě první dvě ženy (Marie Kuklová a Anna Horynová). Ministr školství na doporučení odborné komise předal ocenění profesorce Zdeňce Svobodové (*1943) z Veterinární a farmaceutické univerzity Brno, jejíž odborný zájem se soustřeďuje zejména na hydrobiologii a toxikologii vodních živočichů. Nejen svému oboru přispěla snahou o udržitelnost životního prostředí tím, že řeší problematiku kontaminace vodního prostředí rezidui léčivých, kosmetických i čistících přípravků.

2017

V roce 2017 byla Cena Milady Paulové udělena v oblasti klinické medicíny. Tato byla zvolena pro svůj dopad na zdraví celé naší společnosti. Současně v tomto roce uplynulo 120 let od chvíle, kdy dostala svolení zahájit své studium budoucí první promovaná doktorka medicíny Anna Hozáková, a 70 let od udělení Nobelovy ceny za fyziologii a medicínu první ženě, již byla pražská rodačka Gerty Theresa Coriová. Laureátkou se stala imunoložka profesorka Jiřina Bartůňková (*1958), přední odbornice, která se zabývá poruchami imunity a z toho vyplývajícími nemocemi. Její zájem je soustředěn na oblast nádorové imunologie, kde se věnuje léčbě rakoviny vaječníků, prostaty a plic, a například spolu s týmem vyvinula vakcínu, která je vyráběna z bílých krvinek nemocného pacienta.

2018

V roce 2018 byla Cena Milady Paulové udělena v oblasti věd o vzdělávání a výchově profesorce Elišce Walterové (*1943). Výběh oboru úzce souvisel se snahou ocenit a vyzdvihnout práci vědkyň v oblasti věd o vzdělávání a výchově, jejichž výsledky mají velký, a ne vždy náležitě oceněný vliv na jednotlivce i celou společnost. Laureátka byla v letech 1998 až 2014 ředitelkou Ústavu výzkumu a rozvoje vzdělávání, kde se mj. odborně zabývala srovnávací pedagogikou a analýzou zahraničních vzdělávacích systémů a možnostmi využití jejich zkušeností v českém vzdělávání. Její přínos je rovněž úzce spjat s vytvářením a zaváděním nových vzdělávacích programů, které odrážejí potřeby škol i žáků.

2019

Poslední aktuální laureátkou Ceny Milady Paulové je bohemistka a emeritní profesorka Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem Marie Čechová (*1937), a to pro oblast jazykověd. Ministerstvo zvolilo tento obor v návaznosti na Rok domorodých jazyků, který pro rok 2019 vyhlásila OSN se snahou upozornit na důležitost jazykovědných disciplín pro společnost. Laureátka se intenzivně zabývá zvyšováním vzdělanosti stávajících i budoucích učitelů, ale i veřejnosti. Založila vědecky pojatou komunikační a slohovou výchovu a velmi se zasloužila o rozvoj oboru čeština pro cizince v České republice. Současně stále zastává funkci vedoucí redaktorky časopisu Český jazyk a literatura.